Lietas arhīva Nr. A42-01172-19/16
ECLI:LV:ADRJRIT:2019:0429.A420312718.4.S

ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĪGAS TIESU NAMS

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rīgā 2019.gada 29.aprīlī

Administratīvā rajona tiesa
šādā sastāvā: tiesnese Daiga Lubāne,

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pamatojoties uz /pers. A/ pieteikumu par Labklājības ministrijas faktiskās rīcības, nesniedzot atbildi pēc būtības uz /pers. A/ 2018.gada 16.jūlija iesniegumā uzdotajiem jautājumiem, atzīšanu par prettiesisku un par pienākuma uzlikšanu Labklājības ministrijai sniegt atbildi pēc būtības uz pieteicējas 2018.gada 16.jūlija iesniegumā uzdotajiem jautājumiem.

Aprakstošā daļa

[1] /pers. A/ (turpmāk – pieteicēja) ar 2018.gada 16.jūlija informācijas pieprasījumu vērsās Labklājības ministrijā, lūdzot to atbildēt uz diviem jautājumiem:

1) vai ir pētījumi vai dokumenti, kas apstiprina, ka darba spēju zudums personai, kurai ir diagnosticēta ne Hodžkina limfoma IV stadijā (ar medicīniski apstiprinātiem kaulu smadzeņu, plaušu un aknu bojājumiem un kontrindikācijām agresīvai terapijai), ir saistāms ar saslimšanas iemeslu (cēloni)? Ja šādi dokumenti vai pētījumi ir – tad kur un kādā veidā ar šiem dokumentiem var iepazīties;

2) kurš starptautiskais vai nacionālā līmeņa tiesību akts nosaka, ka personām invaliditāte piešķirama nevis saistībā ar pašu saslimšanu, tās objektīvajām sekām u.c. rādītājiem, bet gan pamatojoties uz saslimšanas iemelsu (cēloni)? Ja šādi normatīvie akti ir, lūdza norādīt precīzu šo normatīvo aktu nosaukumu, konkrētu šo normatīvo aktu pantu un punktu, kā arī norādīt, kur ar šiem normatīviem var iepazīties.

Labklājības ministrija 2018.gada 17.augustā sniegusi pieteicējai atbildi Nr.40-3-04/1424 (turpmāk – Atbilde). Atbildē norādīts turpmāk minētais.

[1.1] Veselības un darbspēju ekspertīzes ārstu valsts komisija (turpmāk – Komisija) no 2010.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 31.decembrim īstenoja Eiropas Sociālā fonda līdzfinansēto projektu „Darbspēju vērtēšanas sistēmas pilnveidošana" (projekta ID Nr.1DP/1.4.1.2.1/08/IPIA/NVA/001) (turpmāk – projekts). Projekta mērķis bija pilnveidot invaliditātes noteikšanas sistēmu, izveidojot uz darbspēju funkcionālo traucējumu un individuālo vajadzību novērtēšanu balstītu invaliditātes noteikšanas sistēmu, kas būtu ērtāka klientiem un invaliditātes noteikšanas ekspertīzē iesaistītajiem speciālistiem. Projekta rezultātā tika izstrādāti Ministru kabineta 2014.gada 23.decembra noteikumi Nr.805 „Noteikumi par prognozējamas invaliditātes, invaliditātes un darbspēju zaudējuma noteikšanas kritērijiem, termiņiem un kārtību" (turpmāk – Ministru kabineta noteikumi Nr.805), kuri t.sk. ietver kritērijus invaliditātes noteikšanai.

[1.2] Jaunā invaliditātes noteikšanas kārtība stājās spēkā 2015.gada 1.janvārī, paredzot, ka invaliditātes noteikšanā tiek piemērota Starptautiskās funkcionēšanas nespējas un veselības klasifikācija, kas nozīmē, ka invaliditātes statuss arvien vairāk saistāms ar funkcionēšanas spēju novērtēšanu un nevis ar konkrētu diagnozi. Šobrīd invaliditātes noteikšanu valstī reglamentē Invaliditātes likums un Ministru kabineta noteikumi Nr.805. Invaliditātes ekspertīzi veic Komisijas ārsti, kuri sava lēmuma pieņemšanā ir neatkarīgi.

[1.3] Veicot invaliditātes ekspertīzi, vērtē ne tikai medicīnisko diagnozi, bet arī slimības izraisīto funkcionālo traucējumu atbilstību Ministru kabineta noteikumu Nr.805 5.pielikumā minētajiem invaliditātes noteikšanas kritērijiem. Katru gadījumu Komisija izvērtē individuāli un pie viena un tā paša veida diagnozes, ņemot vērā slimības smaguma pakāpi, var pieņemt lēmumu par I, II vai III invaliditātes grupas noteikšanu, vai arī invaliditāti nenoteikt.

Ministru kabineta noteikumu Nr.805 6.pielikums attiecas uz tādiem gadījumiem, kad veselības traucējumu cēlonis ir arodslimība vai slimība, kura saistīta ar piedalīšanos Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanā. Šādos gadījumos nosaka konkrētu darbspēju zaudējuma apmēru procentos, kas ir pamats nevis invaliditātes pensijas vai valsts sociālā nodrošinājuma pabalsta piešķiršanai, bet apdrošināšanas atlīdzības saņemšanai saskaņā ar likuma „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" 20.panta ceturto daļu, vai kaitējuma atlīdzības saņemšanai saskaņā ar Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieku un Černobiļas atomelektrostacijas avārijas rezultātā cietušo personu sociālās aizsardzības likuma 8. un 9.pantu. Invaliditātes grupa minētajos gadījumos tiek noteikta atbilstoši darbspēju zaudējuma apmēram, kas atrunāts Ministru kabineta

noteikumu Nr.805 6.pielikuma piezīmēs – ja darbspēju zaudējums ir robežās 25-59% – tiek noteikta III invaliditātes grupa, ja robežās 60-79% – tiek noteikta II invaliditātes grupa, ja robežās 80-100% – tiek noteikta I invaliditātes grupa.

Savukārt invaliditātes noteikšanai vispārējas saslimšanas gadījumā, kur invaliditātes cēlonis ir slimība, tiek piemēroti Ministru kabineta noteikumu Nr.805 5.pielikumā minētie kritēriji, izvērtējot veselības traucējumu smaguma pakāpi un funkcionālo spēju līmeni, attiecīgi nosakot I, II vai III invaliditātes grupu un darbspēju zaudējumu procentus noteiktās robežās, attiecīgi I invaliditātes grupai 80-100%, II invaliditātes grupai 60-79%, III invaliditātes grupai 25-59%. Šādos gadījumos iestājas tiesības uz invaliditātes pensiju saskaņā ar likuma „Par valsts pensijām" 14.pantu vai valsts sociālo nodrošinājuma pabalstu saskaņā ar Valsts sociālo pabalstu likuma 13.pantu. Jāņem vērā, ka katram apdrošināšanas veidam (arodslimība, nelaimes gadījums darbā, Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšana, invaliditāte) ir savi piemērošanas kritēriji un tie pie noteiktas atbilstības arī paredz zināmu valsts atbalstu. Šāda prakse tiek piemērota ne tikai Latvijā, bet arī citās valstīs, nodrošinot pārskatāmu un mērķētu atbalsta sniegšanu, personai iestājoties noteiktam apdrošināšanas gadījumam.

[1.4] Nosakot personai ? invaliditātes grupu ar vispārējo darbspēju zaudējumu 25%-59% apmērā saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.805 5.pielikumu, nav konstatējama pretruna ar minēto noteikumu 6.pielikumu, jo saskaņā ar 6.pielikuma 4.1.4.2.apakšpunktu, ja ne Hodžkina slimības remisija ir ilgusi divus gadus, trešajā gadā nosakāms darbspēju zaudējums 30-55%, kas attiecīgi atbilst III invaliditātes grupai.

[1.5] Atbildot uz pieteicējas jautājumu par to, kur var iepazīties ar dokumentāciju, kas skaidrotu invaliditātes noteikšanā piemērotos kritērijus atbilstoši Starptautiskās funkcionēšanas nespējas un veselības klasifikācijai, Labklājības ministrija norādīja, ka ar to var iepazīties Komisijas tīmekļa vietnē http://www.vdeavk.gov.lv/es-fondu-atbalsts/esf-projekts/, kurā var atrast arī informāciju par projekta saturu un projekta gaitā izstrādātajiem materiāliem, kas bija par pamatu Ministru kabineta noteikumu Nr.805 izstrādei.

[2] Uzskatot, ka Labklājības ministrija nav sniegusi atbildes pēc būtības uz pieteicējas uzdotajiem jautājumiem, pieteicēja vērsās Administratīvajā rajona tiesā ar pieteikumu. Pieteikumā norādīts turpmāk minētais.

[2.1] Kopš 2009.gada pieteicējai ir noteikta II invaliditātes grupa saistībā ar ļaundabīgu asins (limfoproliferatīvu) saslimšanu ar kaulu smadzeņu bojājumiem (kaulu smadzeņu hipoplāzija).

2018.gada 5.jūlijā pieteicējai tika noteikta III invaliditātes grupa (Komisijas lēmums Nr.30-2018-14552), konstatējot, ka ārstēšanās rezultātā sasniegta stāvokļa stabilizācija un imūnsupresijas dēļ saglabājas mēreni ierobežojumi.

[2.2] Ņemot vērā to, ka saskaņā ar Ministru kabineta noteikumu Nr.805 6.pielikuma „Kritēriji darbspēju zaudējuma noteikšanai procentos personām, kuras cietušas nelaimes gadījumā darbā, slimo ar arodslimību vai slimību, kura saistīta ar piedalīšanos Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanā" ietvertas diskriminējošas normas attiecībā uz limfoīdo, asinsrades un radniecīgu audu ļaundabīgo audzēju saslimšanām atkarībā no saslimšanas iemesliem (cēloņa vai notikuma vietas), 2018.gada 16.jūlijā pieteicēja vērsās ar iesniegumu Labklājības ministrijā, lūdzot sniegt informāciju saistībā ar nevienlīdzīgo attieksmi pret personām ar vienādu saslimšanu un līdzīgiem funkcionālajiem traucējumiem un to smagumu. Proti, Ministru kabineta noteikumu Nr.805 6.pielikuma 4.1.3.apakšpunktā ne Hodžkina limfomas IV stadijā (ar kaulu smadzeņu bojājumiem un kontrindikācijām agresīvai terapijai) nosakāms darba spēju zudums 80-95% apmērā.

[2.3] Labklājības ministrijai uzdotie jautājumi ir tieši saistīti ar piešķirto III grupas invaliditāti (minētais lēmums jau ir pārsūdzēts tiesā). Labklājības ministrijas atbilde bija nepieciešama, lai labāk saprastu konkrētās lietas apstākļus un varētu izvērtēt lēmuma par invaliditātes grupas samazināšanu pārsūdzēšanas nepieciešamību vai pārsūdzēšanas pieteikumā atspoguļojamo informāciju. Ņemot vērā, ka Labklājības ministrija nav sniegusi atbildi pēc būtības, tad šādas atbildes neesamība konkrētajā lietā apgrūtina un iespējams kādā aspektā padara pat par neiespējamu pieteicējai aizstāvēt savu viedokli, jo pieteicēja nav mediķis, nepārzina un nevar pārzināt konkrētās jomas normatīvā regulējuma specifiku daļā, kas saistīta tieši ar medicīniskajiem aspektiem, kuri ietekmē funkcionālo spēju traucējumu kritēriju noteikšanu.

[2.4] Atbildē ne tikai nav sniegta atbilde uz uzdotajiem jautājumiem, bet arī sniegta pieteicējas ieskatā nepareiza normatīvo aktu interpretācija. Ministru kabineta noteikumi Nr.805 izdoti saskaņā ar Invaliditātes likuma 4.panta otro daļu un 5.panta otro daļu, kas noteic deleģējumu Ministru kabinetam izdot noteikumus par prognozējamas invaliditātes, invaliditātes un darbspēju zaudējuma noteikšanas kritērijiem, terminiem un kārtību. Līdz ar to Labklājības ministrijas norāde, ka Ministru kabineta noteikumu Nr.805 6.pielikums attiecināms uz apdrošināšanas atlīdzības saņemšanu saskaņā ar likuma „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" 20.panta ceturto daļu un kaitējuma atlīdzības saņemšanu saskaņā ar Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieku un Černobiļas atomelektrostacijas avārijas rezultātā cietušo personu sociālās aizsardzības likuma 8. un 9.pantu, nav pamatota. Ministru kabineta noteikumi Nr.805 attiecas uz invaliditātes un darbspēju zaudējumu noteikšanu visām personām, uz kurām attiecināms Invaliditātes likums.

[2.5] Limfoīdo, asinsrades un radniecīgu audu ļaundabīgo audzēju saslimšanas iedalījums „īpašajās saslimšanās" un „vispārējas saslimšanas gadījumā" atkarībā no saslimšanas iemesliem (cēloņa vai notikuma vietas) neatbilst Latvijas Republikas Satversmes 91.pantam, kas noteic, ka visi cilvēki ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā. Cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas. Konkrētajā gadījumā nepastāv attaisnojums nevienlīdzīgai attieksmei, nosakot invaliditāti un darbspēju zaudējumu personām ar vienādiem saslimšanas gadījumiem, funkcionālajiem traucējumiem vai darbspēju zaudējumu atkarībā no saslimšanas iemesla vai saslimšanas rašanās vietas. Likumā „Par obligāto sociālo apdrošināšanu pret nelaimes gadījumiem darbā un arodslimībām" un Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībnieku un Černobiļas atomelektrostacijas avārijas rezultātā cietušo personu sociālās aizsardzības likumā ir noteiktas papildus garantijas konkrēto personu sociālajai aizsardzībai, bet šīs papildus garantijas nevar būt par pamatu diskriminējošai attieksmei pret citām personām, kurām tiek noteikta invaliditāte saistībā ar salīdzināmām saslimšanām, salīdzināmās stadijās ar salīdzināmiem funkcionālajiem traucējumiem un salīdzināmu darbspēju zaudējumu.

[2.6] Ar Labklājības ministrijai adresēto informācijas pieprasījumu tika uzdoti divi konkrēti jautājumi. Ne uz vienu no šiem jautājumiem nav sniegta atbilde. Atbildē ietvertais skaidrojums neietver atbildi uz uzdotajiem jautājumiem, līdz ar to uzskatāms, ka atbilde vispār nav sniegta.

[2.7] Pieteicējas 2019.gada 11.janvāra iesniegumā par trūkumu novēršanu norādīts turpmāk minētais.

Minētā informācija no Labklājības ministrijas ir nepieciešama, lai sagatavotu pieteikumu Satversmes tiesā par Ministru kabineta noteikumu Nr.805 6.pielikuma neatbilstību Satversmes 91.pantam, kas noteic, ka visi cilvēki ir vienlīdzīgi likuma un tiesas priekšā un, ka cilvēka tiesības tiek īstenotas bez jebkādas diskriminācijas.

Bez minētās informācijas šobrīd ir neiespējami sagatavot pieteikumu Satversmes tiesā, kas būtiski skar pieteicējas intereses un ievērojami apgrūtina pieteicējas iespējas aizstāvēt savas tiesības.

Tā kā Latvijā ir liels skaits ne Hodžkina limfomas slimnieku, tostarp arī šīs slimības IV stadijā bez remisijas iespējām, kas būtiski ietekmē šo personu darbaspējas, iespējas integrēties sabiedrībā un iespējas iegūt iztikas līdzekļus, kas savukārt ievērojami apgrūtina šo personu iespējas aizstāvēt sevi, tad, lai novērstu līdzīgus gadījumus, kad nesniedzot atbildi pēc būtības Labklājības ministrija faktiski nostāda šādas personas bezpalīdzīgā stāvoklī, ir nepieciešams šādu ministrijas, kas ir augstākā valsts pārvaldes iestāde labklājības jomā, rīcību atzīt par prettiesisku.

Turklāt pieteicēja apsver iespēju pieprasīt arī atlīdzinājumu par savlaicīgi nesaņemto sociālās apdrošināšanas pensiju, kas rada pieteicējai veselības traucējumus, jo pieteicēja šīs situācijas rezultātā bija spiesta mainīt darbu (lai būtu iespēja saņemt lielāku atalgojumu), pārejot no atvieglotiem darba apstākļiem uz daudz intensīvākiem, kuri nav piemēroti pieteicējai funkcionālo traucējumu un ievērojami pazemināto darbaspēju dēļ, kā rezultātā pieteicējai pēdējā pusgada laikā jau divas reizes (katru reizi pa trim nedēļām) ārsts noteica darbnespēju.

[3] Labklājības ministrija (turpmāk – atbildētāja) tiesai iesniegtajos paskaidrojumos (*lietas 18.-23.lapa un 42.-44.lapa*) pieteicējas pieteikumu neatzīst, uzskata par nepamatotu un lūdz tiesu to noraidīt. Paskaidrojumos norādīts turpmāk minētais.

[3.1] Atbildētājas 2019.gada 11.janvāra paskaidrojumā norādīts, ka gadījumā, ja atbildētājas atbildes saturs nav atbilstošs pieteicējas gribai, tas pats par sevi nenozīmē, ka atbildētājas rīcība ir prettiesiska un atbilde nav sniegta pēc būtības.

Ar Atbildi atbildētāja pieteicējai ir paskaidrojusi vispārējo invaliditātes noteikšanas kārtību un kritērijus, kā arī sniegusi atbildi pēc būtības uz pieteicējas iesniegumā norādītajiem jautājumiem.

[3.2] Pieteicējas arguments, ka Ministru kabineta noteikumos Nr.805 ietvertas diskriminējošas normas attiecībā uz invaliditātes noteikšanu limfoīdo, asinsrades un radniecīgu audu ļaundabīgo audzēju saslimšanām atkarībā no saslimšanas iemesla (cēloņa vai notikuma vietas), nav pamatots. Nosakot invaliditāti, nozīme ir tam, vai ir konstatējami slimības rezultātā radušies funkcionēšanas (darbspēju, pašaprūpes un iekļaušanos sabiedrībā) ierobežojumi un kāda ir šo ierobežojumu smaguma pakāpe. Noteikta diagnoze, saslimšanas cēlonis, vai slimības ilgums un smagums pats par sevi nav pamats invaliditātes noteikšanai.

[3.3] Atbildētājas 2019.gada 22.februāra paskaidrojumā norādīts, ka atbildētāja neapstrīd faktu, ka ne Hodžkina limfomas slimība būtiski ietekmē katra slimnieka dzīves kvalitāti, taču apstāklis, ka pieteicēja nav apmierināta ar sniegto atbildi, nenozīmē, ka atbilde pēc būtības nav sniegta. Atbildētāja savas kompetences ietvaros ir sniegusi informāciju un atbildes uz pieteicējas iesniegumā uzdotajiem jautājumiem, kas pieteicējai ir bijusi nepieciešama savu tiesisko interešu aizsardzībai.

[3.4] Pieteicējas prasījums par iespējamu savlaicīgi nesaņemtās sociālās apdrošināšanas pensijas atlīdzinājuma saņemšanu nav izskatāms konkrētās administratīvās lietas ietvaros, jo šis prasījums nav saistīts ar Atbildi uz pieteicējas iesniegumu.

Kaitējums pieteicējas veselībai, kas pats par sevi nav pietiekami konkretizēts, nevarēja rasties tieši atbildētājas rīcības rezultātā. Pieteicējai nav radies kaitējums atbildētājas darbības rezultātā, nesniedzot atbildes tādā apmērā, kā to vēlējusies pieteicēja, bet tādā, kā to pieļauj tiesību akti. Pieteikumā nav sniegts pamatojums kaitējuma apmēram un tā cēloņsakarībai ar atbildētājas rīcību.

[4] Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 112.[1]panta pirmo daļu lietas izskatīšana notiek rakstveida procesā bez tiesas sēdes.

Motīvu daļa

[5] Lietā noskaidrojums, vai Labklājības ministrija ir sniegusi atbildes pēc būtības uz pieteicējas 2018.gada 16.jūlija iesniegumā uzdotajiem jautājumiem.

[6] Latvijas Republikas Satversmes 104.pantā noteikts, ka ikvienam ir tiesības likumā paredzētajā veidā vērsties valsts un pašvaldību iestādēs ar iesniegumiem un saņemt atbildi pēc būtības. Šīs tiesības ir daļa no valsts labas pārvaldības *(sk. Augstākās tiesas 2011.gada 1.decembra lēmuma lietā Nr.SKA-986/2011 4.punktu)*. Tās tiek īstenotas uz personas iniciatīvas pamata, vēršoties pie valsts kāda tai interesējoša jautājuma noskaidrošanai. Valsts pienākums atbilstoši šai konstitucionālajai normai ir sniegt atbildi, kurā izvērtēti uzdotie jautājumi un tie motivēti atbildēti *(sk. Augstākās tiesas 2008.gada 21.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-22/2008 (A42250105) 17.punktu)*.

Neatbildēšana uz iesniegumu, atbildes nesniegšana likumā noteiktajā termiņā vai kārtībā saskaņā ar Iesniegumu likuma 10.panta otro daļu ir apstrīdama un pārsūdzama kā iestādes faktiskā rīcība, ja šajā likumā nav noteikts citādi. Līdz ar to nav pamatota atbildētājas norāde, ka konkrētā lieta nav izskatāma administratīvā procesa kārtībā.

Kārtība, kādā īstenojamas tiesības vērsties iestādē ar iesniegumu un saņemt atbildi pēc būtības, ir noteikta Iesniegumu likumā.

Saskaņā ar Iesniegumu likuma 2.panta pirmo daļu likums nosaka kārtību, kādā privātpersona iesniedz un iestāde vai privātpersona, kas īsteno valsts pārvaldes uzdevumus, izskata dokumentu, kurā ietverts iestādes kompetencē esošs lūgums, sūdzība, priekšlikums vai jautājums, un atbild uz to.

Atbilstoši Iesniegumu likuma 3.panta pirmajai daļai iesniegumu iesniedz iestādei, kuras kompetencē ir izskatīt iesniegumu pilnībā vai kādā tā daļā.

Iesniegumu likuma 5.pants reglamentē iesnieguma izskatīšanu un atbildēšanu uz to. Minētā panta pirmā daļa tostarp noteic, ka iestāde iesniegumu izskata, vadoties pēc tā satura.

Satversmes 104.pants neparedz tiesības prasīt konkrēta satura atbildi *(sk. Augstākās tiesas 2011.gada 17.marta lēmuma lietā Nr.SKA-367/2011 (A42972709) 7.punktu, 2010.gada 26.novembra lēmuma lietā Nr.SKA-785/2010 (A42602908) 6.punktu)*. Nozīme ir tam, ka iestādes atbildes attiecas uz personas uzdotajiem jautājumiem, nevis tam, vai atbildes saturs precīzi atbilst personas priekšstatam par vēlamo atbildi *(sk. Augstākās tiesas 2010.gada 26.novembra lēmuma lietā Nr.SKA-785/2010 (A42602908) 8.punktu)*. Iestādei ir pienākums sniegt saprotamas atbildes uz personas uzdotajiem jautājumiem, kuri ir iestādes kompetencē. Ir svarīgi, lai iestāde kopumā atbildētu uz personas uzdotajiem jautājumiem. Tas vien, ka iestāde nav sniegusi atsevišķu atbildi uz katru no jautājumiem, nevar būt par pamatu atzinumam, ka atbilde nav sniegta pēc būtības *(sk. Augstākās tiesas 2009.gada 23.marta lēmuma lietā Nr.SKA-360/2009 (A42422907) 10.punktu)*.

[7] Tiesa konstatē, ka pieteicēja ar 2018.gada 16.jūlija informācijas pieprasījumu *(lietas 9.-10.lapa)* vērsās Labklājības ministrijā, lūdzot to atbildēt uz diviem jautājumiem:

1) vai ir pētījumi vai dokumenti, kas apstiprina, ka darba spēju zudums personai, kurai ir diagnosticēta ne Hodžkina limfoma IV stadijā (ar medicīniski apstiprinātiem kaulu smadzeņu, plaušu un aknu bojājumiem un kontrindikācijām agresīvai terapijai), ir saistāms ar saslimšanas iemeslu (cēloni)? Ja šādi dokumenti vai pētījumi ir – tad kur un kādā veidā ar šiem dokumentiem var iepazīties;

2) kurš starptautiskais vai nacionālā līmeņa tiesību akts nosaka, ka personām invaliditāte piešķirama nevis saistībā ar pašu saslimšanu, tās objektīvajām sekām u.c. rādītājiem, bet gan pamatojoties uz saslimšanas iemelsu (cēloni)? Ja šādi normatīvie akti ir,

lūdza norādīt precīzu šo normatīvo aktu nosaukumu, konkrētu šo normatīvo aktu pantu un punktu, kā arī norādīt, kur ar šiem normatīviem var iepazīties.

[7.1] Atbildot uz pirmo jautājumu atbildētāja Atbildē pieteicējai norādīja, ka Komisija no 2010.gada 1.janvāra līdz 2014.gada 31.decembrim īstenoja Eiropas Sociālā fonda līdzfinansēto projektu „Darbspēju vērtēšanas sistēmas pilnveidošana". Projekta mērķis bija pilnveidot invaliditātes noteikšanas sistēmu, izveidojot uz darbspēju funkcionālo traucējumu un individuālo vajadzību novērtēšanu balstītu invaliditātes noteikšanas sistēmu, kas būtu ērtāka klientiem un invaliditātes noteikšanas ekspertīzē iesaistītajiem speciālistiem. Projekta rezultātā tika izstrādāti Ministru kabineta noteikumi Nr.805, kuri tostarp ietver kritērijus invaliditātes noteikšanai. Jaunā invaliditātes noteikšanas kārtība paredz, ka invaliditātes noteikšanā tiek piemērota Starptautiskās funkcionēšanas nespējas un veselības klasifikācija, kas nozīmē, ka invaliditātes statuss arvien vairāk saistāms ar funkcionēšanas spēju novērtēšanu un nevis ar konkrētu diagnozi. Veicot invaliditātes ekspertīzi, vērtē ne tikai medicīnisko diagnozi, bet arī slimības izraisīto funkcionālo traucējumu atbilstību Ministru kabineta noteikumu Nr.805 pielikumos minētajiem invaliditātes noteikšanas kritērijiem.

Invaliditātes noteikšanai vispārējas saslimšanas gadījumā, kur invaliditātes cēlonis ir slimība, tiek piemēroti Ministru kabineta noteikumu Nr.805 5.pielikumā minētie kritēriji, izvērtējot veselības traucējumu smaguma pakāpi un funkcionālo spēju līmeni. Savukārt Ministru kabineta noteikumu Nr.805 6.pielikums attiecas uz tādiem gadījumiem, kad veselības traucējumu cēlonis ir arodslimība vai slimība, kura saistīta ar piedalīšanos Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanā.

Izvērtējot atbildētājas sniegto atbildi, tiesa atzīst, ka atbildētāja tieši nav norādījusi, vai ir pētījumi vai dokumenti, kas apstiprina, ka darba spēju zudums personai, kurai ir diagnosticēta pieteicējas norādītā saslimšana, ir saistāms ar saslimšanas iemeslu (cēloni). Tomēr minētais pats par sevi nenozīmē, ka pieteicējai nav sniegta atbilde pēc būtības. Labklājības ministrija pieteicējai ir skaidrojusi invaliditātes noteikšanas kārtību, atsaucoties uz Ministru kabineta noteikumos Nr.805 ietverto regulējumu. Līdz ar to no sniegtās atbildes kopumā izriet, ka dokuments, kas apstiprina, ka, nosakot darba spēju zudumu, vērtē ne tikai medicīnisko diagnozi, bet arī slimības izraisītos funkcionālos traucējumus, ir Ministru kabineta noteikumi Nr.805.

Atbildot uz pieteicējas jautājumu par to, kur var iepazīties ar dokumentāciju, kas skaidrotu invaliditātes noteikšanā piemērotos kritērijus atbilstoši Starptautiskās funkcionēšanas nespējas un veselības klasifikācijai, Labklājības ministrija norādīja, ka ar to var iepazīties Komisijas tīmekļa vietnē http://www.vdeavk.gov.lv/es-fondu-atbalsts/esf-projekts/, kurā var atrast arī informāciju par projekta saturu un projekta gaitā izstrādātajiem materiāliem, kas bija par pamatu Ministru kabineta noteikumu Nr.805 izstrādei.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējai ir sniegta atbilde pēc būtības uz 2018.gada 16.jūlija informācijas pieprasījuma pirmo jautājumu.

[7.2] Atbildot uz otro jautājumu, kurš starptautiskais vai nacionālā līmeņa tiesību akts nosaka, ka personām invaliditāte piešķirama nevis saistībā ar pašu saslimšanu, tās objektīvajām sekām u.c. rādītājiem, bet gan pamatojoties uz saslimšanas iemelsu (cēloni), Labklājības ministrija norādīja, ka invaliditātes noteikšanu valstī reglamentē Invaliditātes likums un Ministru kabineta noteikumi Nr.805.

Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējai ir sniegta atbilde pēc būtības uz 2018.gada 16.jūlija informācijas pieprasījuma otro jautājumu.

[8] Apkopojot spriedumā norādīto, tiesa atzīst, ka Labklājības ministrija ir sniegusi atbildes pēc būtības uz pieteicējas 2018.gada 16.jūlija informācijas pieprasījumu. Ievērojot minēto, tiesa atzīst, ka atbildētājas faktiskā rīcība, atbildot uz pieteicējas iesniegumu, ir tiesiska un līdz ar to nepastāv pamats uzlikt iestādei pienākumu sniegt atbildes uz 2018.gada 16.jūlija informācijas pieprasījumu.

[9] Izvērtējot pieteikumā ietvertos iebildumus, tiesa secina, ka pieteicēja pēc būtības nepiekrīt sniegtajām atbildēm un Labklājības ministrijas sniegtajai tiesību normu interpretācijai.

Tiesa norāda, ka no sprieduma [6] punktā norādītajām Augstākās tiesas atziņām izriet, ka apstāklis, ka iestādes atbildes saturs nav atbilstošs personas gribai un interesēm, pats par sevi nenozīmē, ka tās rīcība ir prettiesiska un atbilde nav sniegta pēc būtības. Tiesas kompetencē nav vērtēt pēc būtības visus strīdus jautājumus, bet gan izlemt, vai iestāde ir sniegusi motivētu atbildi uz personas iesniegumu.

[10] Saskaņā ar Iesniegumu likuma 10.panta otro daļu lietā par personas tiesībām saņemt atbildi pēc būtības uz iesniegumu pieņemtais tiesas spriedums nav pārsūdzams.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Iesniegumu likuma 10.panta otro daļu, Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu un 289.-291.pantu, Administratīvā rajona tiesa

nolēma

noraidīt /pers. A/ pieteikumu par Labklājības ministrijas faktiskās rīcības, nesniedzot atbildi pēc būtības uz /pers. A/ 2018.gada 16.jūlija iesniegumā uzdotajiem jautājumiem, atzīšanu par prettiesisku un par pienākuma uzlikšanu Labklājības ministrijai sniegt atbildi pēc būtības uz pieteicējas 2018.gada 16.jūlija iesniegumā uzdotajiem jautājumiem.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnese D. Lubāne